

KLOAREK KOAT AR RANNOU

HA

PENN-HEREZ KERZANTON

Gret gant Barz Itron Varia Remengol ha kenniget
gant-han d'he Vignon ker, an aotron Rannou, barz
Roc'h-al-Laz e Lok-Mikeal Lann-Hiou.

Var ton : *Kurunen aour ha perlez an Itron Varia Remengol;*
pe var ton : *Kloarek Remengol.*

Karantez ha glac'har !!!

Tud iaouank a Vreiz-Izel, didostait da glevet
Ar recit eus va daëlon ha va foaniou kalet :
Me zo eur c'hloarek iaouank a eskopti Kemper
Am boa choazet eur vestrez enn eskopti Treguer.

E c'harz ar mor oun ganet en bro sant Gwenole,
Ha biskoas nemet glac'har n'em euz bet em bue :
Glac'har ha guir garantez, setu va flaneden,
Planeden rust ha kalet da heulia penn-da-benn.

Pa oan em bugaleach va mam baour aliez
A lavare din : « Va mab, kar ha ped ar Werc'hez,

» Ped anez-hi, va mabik, ped Gwerc'hez Remengol,
» Mar he fedez a galon, biken ne di da goll. »

Patronez va mam dener, Gwerc'hez vad Remengol,
Pet gweach oc'h euz-hu miret na dounn me eat da goll!...
Ho pedet am euz bepret.... breman arok mervel,
E kaninn ho meuleudi d'am breudeur Breiz-Izel.

II

Pa gimiadiz dioc'h va zud, pa ziz pel eus ar ger,
Evit mont var ar studi e skolac'h Landreguer
N'em boa nemet penizek vloa, me a wele dourek,
Rag evidon ne oa ken, allaz, a eurustet.

O tostaat oc'h Landreguer e kaviz eur plac'hik
Koant vel eun ælik Doue, he hano oa Metik
D'ar gouent e zea ive, evel d'on d'ar studi,
He c'halonik oa mantret kement ha va hini.

« Salud deoc'h, plac'hik iaouank, a lavariz dez-hi,
» Evel d'oun oc'h ankeniet o kuitat tud ho ti;
» Ho tornik flour em dornik lakit gant karantez,
» Hag e vezimp eurussoc'h o wela assamblez. »

Ar plac'hik a lavaraz : « O kloarek Gwenole,
» Pedomp Doue aliez ann eil 'vit eguile;
» Er joa koulz hag en anken dalc'hit sonj a Vetik,
» Euz a vreman da viken e vo ho mestrezik. »

» O Metik, va c'harante, rozen gaër Breiz-Izel !
» Var ho mignon Gwenole tolit breman eur zell,
» Eur zell digant ho lagad a rai va eurustet
» Keit a ma lezo Doue ac'hanon var ar bed. »

Erru e kear Landreguer, erru e penn hon hent,
Me oe kaset d'ar skolach, ha Metik dar gouent;

Ann dispartu oe kalet, c'huero hag ankeniuz ;
Ann eurstet, er bed man siouaz ! n'eo ket paduz !...

'Tre ma chomiz er skolach, skeuden dous Metik kez
Eun deiz, en noz dirazon a deue aliez,
Neuze e peden Doue ha Sænt koz Breiz- Izel
'Vit ma vije he bue laouen, eurus, santel.

III

Pa oe achu ya studi ez iz da Remengol
Da bedi c'hoaz evit-hi Gwerc'hez vad *Remed-oll* ;
Seiz tro a riz d'ann aoter, devez ar pardon braz,
Ha seiz tro d'ann Iliz sakr var benn va daoulin noaz.

Goude an oferen bred, ô pebens levenez !...
Er vered gant he mamm ger, e veliz Metik kez :
Laouen oa evel ann deiz ha koant evel al loar,
Biskoaz penn-heréz ker koant n'euz bet var an douar.

Luguerni a re he zal, he diou chod gwen ha ru,
He ginou, vel eur rosen, he bleo, he lagad du,
Eur groaz aour en e c'herc'hen, he c'hoef dantelezet,
Lavaret 'vije eun æl euz an ên diskennet.

- « O ! pebeus joa evidomp, va c'hloarek Gwenole,
- » En em gaout en Remengol, de pardon Mamm Doue,
- » Mamm an oll dud ankeniet, Gwenole, ma mignon,
- » Evidout, e pep amzer, he fediz a galon.

- » Metik koant, setu aman, setu ar voalen aour
- » A roaz d'in, arog mervel, Annaik, va mamm baour,
- » Doug anez-hi var da viz, kemer-hi digan-en,
- » Me dou var goalen va mamm d'az karet da viken.

- » Ar groaz aour zo em c'herc'hen a vo did, Gwenole,
- » Eur guchen euz va bleo du a roann did ive ;

» Var ar groaz se e touan ha dirag ar Werc'hez
» E vi karet gant Metik 'tre ma vo e buez. »

Ha daoulinet en Iliz, hon euz gred hor peden,
Ha roet, evit offrans, eur c'houriz koar melen,
Binniguet hor medalen, poket d'ar relegou,
Da relegou saent Breiz, karet gant hon tadou.

Goude hon euz baleet hon daou dre Vreiz-Izel,
Ha gwelet kals 'Ilizou, kalz a douriou huel,
Abbaty Landevennek ha mor Douarnenez,
Lec'h ma oe beuzet kear Is hag ar briucez Ahez.

Gwelet hon deus Mene-hom, hag Ilis veur Kemper,
Mene-Bre, Ilis Bulat hag hini Landreguer,
Kastel Brest, Sant Ian-ar-bis, Ilis Salaün ar foll,
Ha kaëra tour zo er bed, tour huel Kastel-Pol.

Gwelet hon euz Kerahez, Kemperle, Pont-n'Abad,
Fouenan, bro ar merc'hedkoant, Gwengamp hag Huelgoad
Montroulez ha Lann-Hion, Krozon ha Lez-n-even,
Kallak, bro ar gourinou, Kastel-lin, Rosporden.

Kleyet on euz o krozal ar mor e beg ar Raz,
Biskoaz den n'hen tremenaz eb santout aon pe c'hlaaz,
Bet omp en enez Sizun, en Heussa, Molenez,
En enez-Vaz, er leodet, ive er seiz enez.

Eur bloavez omp bet eurus evel daou æl Doue,
Eo pep lec'h, pa hor gwelet, an holl a lavare :
« Setu kloarek ar Rannoù, sonn evel eun derven,
» Setu Metik, he vestrez, fresk evel eur rozen. »

IV

Devez pardon sant Herbot, e kleviz eur c'helou
En euz beuzet va c'halon, en eur mor a zaëlou,

Gant he zad ha gant he mamm d'am mestrezik Metik
Ez oa choazet da bried eur pagan pinvidik.

Ar pagan ze oa diot, heb furnez heb skiant,
Ne gare var an douar nemet ar gwin-ardant,
Metik paour pa er gwele a grene gant enkrez,
Hogen, he zud ioa dallet, allaz ! gant ann danvez !....

Mont a riz primm d'he gwelet neuze da Gerzanton,
Dre ma tostaën em c'hreiz, e krene va c'halon,
Var dachen ar bourg o son e oa ar biniou,
Tud an eured ha Metik beuzet en he daëlou,

Metik, a dreuz he daëlou, a reaz ouz-in eur zel
Eon eur lavaret : « *Kouraj, Kouraj, mignon fidel !* »
Monet a ra ena lliz, lavart 'ra d'ar belek :
« *Gwenole eo a garann, hag hen vo va fried !!!...* »

Koueza reaz d'an douar, raktal ar benn-herez,
Ha douget e oe dioc'h-tu euz an lliz er mez ;
Dispak he c'hoef, he dillat, ha dispak he bleo ;
Seblantout a re beza eun ælik paour maro,

Mantret oll gant ar glac'har e koueziz d'ann daoulin,
En eur grial : O Metik, sell a drouez ouz-in !....
Pokat a riz d'he dornik, d'he diou chod, d'he c'herc'hen ;
O Metik ! Metik ! Metik ! Te p'hini a garien !!!....

An dizesper en dro din, evel eur vantel blom,
A gassaz pell a c'hanon, pell var zu Mene-hom....
Va skiant a zo kollet, va c'halon a zo ien...
O Metik ! Metik ! Metik ! Te p'hini a garien !!!....

Eiz de goude, azezet e kreiz koat ar Rannou,
Var va diou chod e rede diou feunteun a zaëlou....
Pa gleviz e Remengol o son an anter-noz
E lavariz esklamet : « Va Doue, deoc'h bennoz !... »

- O Gwerc'hez sakr, Remengol, sellit oc'h va glac'har,
- Aman ounn deut da vervel brema var ho touar,
- Varc'hoaz pa zavo ann heol arc'hantet en envo
- Dindan ann derven goz ma, me vo kavet maro !!!....

- O Metik, va dousik koant, te p'hini a garien,
- Kenavo 'lavarann did er bed ma da viken !...
- Gant ar maro unanet, ni c'hoaz en eum garo,
- Kenavo er baradoz, kenavo, kenavo !!!....

V

An de varlerc'h, da zao heol, eun durzunel eb par
A hirvoude en derven he c'hlemou a c'hlac'har ;
Ar c'hloarek a ioa maro, maro gant ann anken,
En eur lavaret : « *Metik, te p'hini a garien !!!....*

Ar c'hloarek paour a starde c'hoaz var he vuzellou,
Kroaz aour ha bleo du Metik, glebiet gant he zaëlou ;
Var ann derven 'n'doa skrivet hano he garante,
Ha diou galon unanet, treuzet gant eur c'hleze.

Kasset eo bet ar c'hloarek da vered Remengol,
Ha sebeliet e diskeol Iliz sakr Remed-holl,
Iliz Patronez he vamm en deuz bet ken karet !...
Tud iaouank a Vreiz-Izel, pedit 'vit-han bepret.

Setu eta Gwenole en he vele douar !!!...
Eur miz goude oe klevet huanadou glac'har...
Eur plac'hik gwisket en du, e bered Remengol
Deut di da bedi Doue ha Gwerc'hez Remed-holl.

O tremen dre ar vered, velaz var eur men be
Skrivet neve flam hano he mignon Gwenole.
Epad an noz daoulinet, Metik wele dourek,
Ha d'ar men be e poken, e poken kalonek.

- « O Gwenole, eme-z-bi, setu te o repoz
- » E douar sakr Remengol ez out deut d'am gortoz,
- » Mæs kent ma tarzo ann de, o va muia karet,
- » Er be man, dre zorn Doue, ni vezo unanet !!!....

Da zao-heol eur belek koz, 'vont da bedi Doue
He c'havaz anter-varo, gourveet var ar men-be,
Rei a raz d'ar plac'hik paour absolven ha pardon.
Metik a varvaz laouen, raktal, gant rann-galon !...

Eun eur vogeden ezanz ene glân Metik kez,
'Vel eur goulmik, a nijaz d'ann ên gant ann elez;
Euz a varadoz Doue eur gwoabren arc'hantet,
Var tour Iliz Remengol, neuze, zo diskennet.

Var ar gwoabren ar Verc'hez ha sænt koz Breiz-Izel,
'Deus kurunet Gwenole hag he vestrez santel,
Barzet ann amzer zo bet, drant, var ho zelennou
Da Zoue, en brezonnek, a gane ho gwersiou.

Sebeliet e korf Metik, kichen korf Gwenole,
Ar maro 'n deuz unanet ann eil gant egile...
Eur c'hloarek karantezuz 'n deuz var ho be skrivet
Ar c'homzou truezuz man, gant he zaëlou mesket :

- « Aman erepoz, e peoc'h, kloarek koat ar Rannou
- « Den a feiz hag a galon, den a garie he vro ;
- « En e gichen eo kousket penn-heres Kerzanton,
- « Metik, an ælik Doue, maro gant rann-galon !!!.... »

O gwerc'hez vad Remengol, setu ho taou vugel
Kousket e tal hoc'h Iliz ha dindan hoc'h askel,
'Vel eur Vamm garantezus var gavel he mabik,
C'hui dolo evez var be Gwenole ha Metik !!!....

Kleier, ograou Remengol, truezuz c'hui zono,
Barzet ha pelerinet, daëlou c'hui a skuillo ,

Var be Metik, Gwenole, pa rafet ho peden,
Eur beden a garante ha karget a anken !...

Bevit e doujanz Done, tud iaomank Breiz-Izel,
Pedir Gwerc hez Remengol evit ma viot santel ;
Sonjit ive en Metik, sonjit en Gwenole,
Bezit evel d'ho fidel ann eil d'egile.

Koat ar Rannou, (Rann, Rannou, chants, séries), *bois des chants ou des séries*. Koat bras en dero, a zo en kichen, ha dar zao heol da ilis Remengol. Ann Drouizet, beleien ar Vretonnet, gwechal e'hoas difeiz, a droc'he, bep bloaz, gant eur gontel aour, e koat ar Rannou, eur louzaouen, hanvet *huel-var*, p'hini a zao var ann dero.

Barz, barzet, (barde, poète). Bep bloaz ive enem gave e koat ar Rannou hac e *Rumengoulou*, hirio hanvet Remengol, Barzet ann Arvor. Ar-re ma a oa tud a skiant pere a gane gwersiou gret gant ho, var ann traou kaer erruet ar vro, kana a rent ive meuleudi Teutatès, Done faoz, p'hini a oa enoret el leac'h e ma brema iliz Remengol. D'an hini vije hanvet Barz e roer eur gurunen dero hag eun delen aour, var p'hini ar Barz a gane he soniou.

Gwenklan, Marzin, Taliezin, a oa barzet e Breiz-Izel kent m'a teuaz en-hi ar feiz kristen. — Brema zo c'hoaz e Breiz kalz Barzet, pere laka ho studi hag ho foan evit kenderc'hel en hon touez ar feiz ha iez hor bro. E pen kenta eus ar barzet e m'a an aoutronez Kermarker, barz Breiz; Troude; Karis, person Plougras, barz Méné-Bré; Kemar, person ha barz sant Laurans; ar Skour, barz Itron Varia Remengol; Milin, barz Laouenan Breiz; Rannou, barz Roc'h al Laz; Olier Souvestre, barz Méné-Hom; P. Derrien, barz Daoulaz; Guernisson, barz Kerauel; ann abad Herri, barz ann Aviel; Keinneq, person ha barz ar Ponthou; ar Iann, barz Koat ann Noz; Poullaouek, cure Landevennek, barz sant Guenole, ha kalz a re all, pere o deuz gret eun niver bras a werziou ha soniou kaer.

- » Kanit anez ho, Breiziz, rag beza int gwerziou
- » Gret gant skiant ha kalon ha gant gwel vad komzou.
- » Gret int e brezounek mad, nan e koz vrezounek,
- » Evel ar re zo kalz re e brezounek-gallek. »